

PIK ZALOZENIA 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і субота,
а також
"УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, повідомлення і чекі треба вносити на адресу "СВОБОДА".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу -- "СВОБОДА" -- Official organ of Ukrainian National Association.

PIK XXV. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Дж., вівторок 10-го квітня 1917. 4. 42. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, April 10, 1917. No. 42.

ВІЙНА ПРОТИ НІМЕЦЬКИНИ ПРОГЛОШЕНА.

РОСІЇ ГРОЗИТЬ ДОМОВА ВІЙНА. - РОБІТНИКИ ПРОТИ ТЕПЕРІШНЬОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ВІЙНА З НІМЕЦЬКИНОЮ:

ПРОГЛОШЕННЯ ВІЙНИ З НІМЕЦЬКИНОЮ.

ВАШІНГТОН, 6. квітня. — Президент Вілсон підписав о год. 12.15 в полудне воєнну резолюцію, ухвалену сенатом і палатою посівів.
Безпосередньо по тім видав президент прокламацію до населення Злучених Держав, оголошуючи воєнний стан між Злуч. Державами і Німеччиною.
(Новий зміст прокламації президента поданий на сторінці 2-й).

АМЕРИКАНСЬКІ ВЛАСТІ ВЗЯЛИ В ПОСТІДАННЯ 91 НІМЕЦЬКИХ КОРАБЛІВ.

ВАШІНГТОН, 6. квітня. — Правительство Злучених Держав взяло нині в постіданя всі німецькі кораблі, які находилися від початку війни в американських пристанях. Число забораних німецьких кораблів вносить 91 на 351.820 тон: їх вартість оцінюють на 126.540.000 доларів.
*Залог кораблів інтерновано яко воєнних полонених.

Машини на всіх кораблях ушкоджені.

Після урядового доносення департаменту фінансів, машини на всіх кораблях є осьовною знищені. Щоби направили машини і зробити кораблі ужитковими, треба 4 до 6 місяців часу. Окрема комісія, зложена з інженерів, має оглянути докладно зроблені шкоди і предлягти департаменту той самий звіт.

На "Еліс Айленд" інтерновано около 1.500 німецьких моряків.

НЬЮ-Йорк, 6. квітня. — Перебрано 27 німецьких кораблів, які находять ся в тутешній пристані, відібрали звідси спокійно і без жалю надзвичайних випадків.

О год. 3.45 рано прибув комісар Мелон зі штабом своїх урядників і міліцією до Губернатора Камберленда, щоб оглянути кораблі, повідомляючи командантів про зарядження властей. Команданти видали приказ побудити залогу, полишаючи морякам дві години часу для спакування своїх речей. Описи перевезено моряків і офіцерів під сильною стороною міліції на острів "Еліс", де їх умістено в бараках, призначених для мігрантів.

Загальне число інтернованих вносить 325 офіцерів і 1.200 моряків.

Німецькі моряки висадили у воздух корабель "Корморан".

ВАШІНГТОН, 7. квітня. — Департамент маринарів одержав нині вістку, що німецькі моряки висадили у воздух корабель "Корморан", який був інтернований в пристані американського острова Гуан.

Залог корабля не услужала візванню американських властей і висадила його при вимощі динаміту у воздух. Підчас експлозії згоріло 7 німецьких моряків. 20 офіцерів і 333 моряків інтерновано.

"Корабель "Корморан" числив 10.000 тон. Первісна назва корабля була "Рязань", і він належав до російської корабельної компанії. Його зловни свого часу німецький кружак "Емден", понім його перемі.

ПОСИЛАННЯ ЛИСТІВ І ГРОШОЙ ДО ОСЕРЕДНИХ ДЕРЖАВ ЗАСТАНОВЛЕНА.

ВАШІНГТОН, 7. квітня. — Головний поштомейстер Бурлесон застановив нині поштову службу до Німеччини на час війни і повідомив всі поштові уряди, щоби не приймали таких пошти, призначеної для Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини тому, що вона не може бути допущена, не йдучи через Німеччину. Почта з агіданих країн, яка прибуває до Злучених Держав, буде адресатам доставлена.

Генеральний поштомейстер застановив також переписку грішній між Німеччиною і Злученими Державами. Міжнародні перекази, встановлені німецькими урядами поштовою, починаючи від 6. квітня не будуть вже виплачувати.

В РОСІЇ

9.830 ПОЛОНЕНИХ. 15 ГАРМАТ І 150 МАШИНОВИХ КІСІВ.

БЕРЛІН, 6. квітня. — Підчас наступу німецьких військ на Стохолом (на Волині) полонено 130 російських офіцерів і 9.500 солдатів та здобуто 15 гармат і 150 машинових кісів.

БОМБАРДОВАНЕ СОКАЛЯ.

ПЕТРОГРАД, 6. квітня. — Урядовий російський звіт доповідає: "По попереднім бомбардуванню німецькі війська розпочали наступ і здобули частину окопів біля Плякани (13 миль на півночі від Риги). Однак переведено протинапад і несприятелю прогнано зі занятих ним становищ.

"Десять наших літаків бомбардувало з добрим успіхом змінюючи стану в Сокалі, залізничний шлях коло Свиньохів і інші важкі точки поза воєнним фронтом несприятелю".

РОСІЇ ГРОЗИТЬ ДОМОВА ВІЙНА.

ПЕТРОГРАД, 8. квітня. — Невбепена домової війни, яка грозить Росії, доси ще не усунена. Дотепер мають перевагу партії, які домагаються за републіканського устрою держави. Однак багато людей не мають повороту давньої самовлади. Але поза Петрограду велика частина населення є тої гадки, що Росія може удержати ся лише при монархічному устрою держави.

Робітники хотять повалити теперішнє правительтво.

Виконуюча власть починає тепер в руках провізоричного кабінету, ескетивні думи, військовій комісії і ради робітників та жовнів. Перші три тіла працюють згідно, але рада робітників і жовнів робить турботи.

Після кількох днів делегати робітників і жовнів побували на те, що проти них є планована контрреволюція, і тому вони порішили увязити членів ескетивної думи і членів провізоричного правительства. З наказаних арештованих в окруженні відібрали жовнів з найменше багатими узами за представств ради робітників до Таврійської палати, де дума відбуває наради, щоби перестати арештовувати. Мусили однак відступити від вивоєння свого наміру, коли проти них виступила компанія перетвореного полку гвардії, обсаджуючи вхід до будинку думи.

"Наша вітчизна в небезпеці", заявив Родзянко.

ПЕТРОГРАД, 7. квітня. — Нині прибула з боевого фронту делегація до думи і передає ескетивному комітету резолюцію, ухвалену командантом першої армії. В резолюції висказується ся жаль, що рада робітників і жовнів виснадила до війська без попереднього дозволу провізоричного правительства — відозви і поклики, які викликають серед війська неперозуміння. Армія — говорять ся далі в резолюції — зложилась присягу вірності новому правительству і тому лише його закони і розпорядження треба уважати обов'язковими.

Подібна делегація прибула також з радени чорноморської флотії і залогі крі-

пости Севастополя. Резолюція цієї делегації звучить:

"Говорим отверто, як в часі мира. Пам'ятайте, що за місяць розпочнуть ся великі битви. Тоді Росія або розпочне нове свободне життя, або буде знищена Німеччиною. Ми мусимо побити ся давного недовіри, яке було перешкодою для жовнів і офіцерів, аби подати собі руки до єдиного прап'я".

Президент думи, Родзянко, дав делегатам отсю відповідь:

"Нашою ціанно є побити. Тому ми мусимо планувати нове правительтво і дати йому аспіт поміч, яка є краща, щоби одержати побіду. Не можемо прикидати своїх очей перед дійсністю, що нашій військ потерпіли над Стохолом значний удар. Нехай се буде пересторогою для тих, котрі не хотіли забути на свої особисті згадані. Горюючи, до прап'я! Всі за одного, а один за всіх! Досить незгоди! Наша вітчизна в небезпеці!"

Мілюков домагав ся безуслално Царю до Росії.

"Міністер для заграничних справ, проф. Мілюков, заявив, що Росія не може не воєнного стану між Злученими Державами з Німеччиною, заявив, що воєнний стан війлів відповідають гадкам, які висказав у своїй промові президент Вілсон.

Проф. Мілюков сказав: "Скільки часу президент Вілсон заявив був: "Мир без побіди". Тими словами поставив він пересторогу між нами а своєю програмою. Але нині ся пересторога вже впадала. Бо коли би війлів хотіли нині зречи ся цілковитого побіди, то програма президента ніколи не могла би бути здійснена. Карту Європи дасть ся лише тоді змінити так, як цього домагаються ся президент Вілсон і війлів, коли Німеччина буде побіжена і розоружена.

Побіда без подирження земель, як се думають німецькі соціалісти, є неможлива. Дарданеллі мусять безуслално прийти а посіданя Росії. Ми не можемо вдоволати ся самим знестралізованим Дарданеллі, бо коли чужим воєнним кораблям буде вільно переправити через Босфор на Чорне море, то ми мусим би сильно зоружувати побережя Чорного моря. Коли Дарданеллі позостануть в посіданню Туреччини, то в дійсності будуть вони належати до Німеччини, а на се ми не можемо ніколи згодити ся. Так само у Вірменії мусить бути раз на все освоенна земля турецького орма і віддана під оліку Росії.

Подія австро-угорської держави.

Щодо дальших змін в карті Європи проф. Мілюков заявив:

"Політичні границі Німеччини, Австрії і Угорщини мусять а будущості бути згідні з етнографічними границями. Австро-Угорщина треба розділити. Ми рішля утвердити нову чесько-словацьку державу і залогу Сербію. ГАЛІЦІНУ з ПОЛЬСЬКИМ І УКРАЇНСЬКИМ НАСЕЛЕННЯМ БЕРЕМО СОБИ, ЩОБИ ЗЛУЧИТИ ПІЗ ПОЛЬЩОЮ І З НАШОЮ УКРАЇНОЮ. Семігрод буде залучений з Румунією, а Галиція одержить всі землі, в яких населення поворотить по Галицям".

Поміркує Росія з Німеччиною вказав Мілюков за виключення. При кімні заявив він, що німецька флотія мусить бути знищена і сконфіскована, щоби раз на все унеможливити мрію Німеччини про світову державу.

Мірові усяві російських соціалістів.

ПЕТРОГРАД, 7. квітня. — Міністер справедливості, др. Керенський, заявив,

що лише тоді буде можливо з Німеччиною розпочати вступні мирові переговори, коли німецький наріл, лугуч за приміром народа російського, повалить престол царя.

Таку заяву помістила урядова пресова агенція. Вона звучить:

Телеграми з Конгагеніа доносять, що в четвер в німецьких парламентах провідник більшовицької соціал-демократичної партії, др. Едвард Давід, заявив був у своїй промові, що Мілюков і його прихильники відносять ся з недовірою до Німців і тому можна показати свої надії лише на провідників соціалістичної партії: Керенського і Чхеїдзе.

Беручи під увагу вісти про отсю заяву, Керенський висказав такий погляд:

"На паставі неповідомлений інформацій, які подає преса, годі виробити собі докладний осяд. Передімає ся муси би знати, якою ролю є нинішній партії посла Давіда покладає на мене і на Чхеїдзе.

"Коли він припускає, що ми буди би за заключенням окремого мира, то він допие великого розчарування. Коли ж однак він думає, що німецький наріл має намір піти за нашим приміром і повалити царський престол, то зовсім природно ми дуже радо се почитаємо, бо тоді ми мали би більшу свободу діяння і була би можливість розпочати вступні мирові переговори. Я переконаний, що народи, які опинили ся в небезпечній дош війни, легше можуть прийти до взаємного порозуміння і можуть скорше осягнути вдоволення результату, ніж монархи, які є найбільше відповідальні за страшу різню народів".

Кадетська партія за демократією.

ПЕТРОГРАД, 8. квітня. — Партія конституційних демократів (кадетів), яка недовіла заявила ся була за республіканство, одноголосно ухвалила на нинішніх зборах резолюцію, в якій домагався ся демократичної і парламентарної форми правляння.

Князь Долгорукий, предсидатель головної віддлу партії, промовляв на зборах за дальшим веденням війни.

Рішлячі заворушення в Самарі.

ЛОНДОН, 7. квітня. — З Петрограду доносять, що в кількох повітах самарської губернії прийшло до заворушення. Селяни домагаються ся, щоби сячас розділити поміж них державні землі.

В НІМЕЦЬКИНІ:

Проект реформи в Німеччині на найбільшій засіданні парламенту.

АМСТЕРДАМ, 7. квітня. — Справа реформи, за якою заявляв ся такий камієр і іспр. буде небором полагожене.

Вже на найбільшій засіданні парламенту дотична комісія предляжить законопроект щодо реформи в німецькій державі, а з окрема в Пруссі. З огляду на те, що за переведення реформи заявляв ся майже всі німці, тому її переведення відбуватиме ся без великих труднощів.

Панує загальне переконання, що переведення реформи не то що не ослабить воєнних операцій, але протинно, зєдинить ще сильніше всі верстви Німеччини, які бачать у теперішній війні боротьбу о життя і смерть німецького народу.

РОДИМЦІ! ВОТУПАТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, БО Є ОДИНОКА І НАВБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

КОЛИ ДАРЕМНІ БУДИ ВСІ КОЛІДКИ. ВСІ ПРОСЬБИ, ВСІ ЗАЗИВИ І ВКАЗІВКИ, ТО НА СЕ РАДИ НЕМА. ХТО ДІЙСНО МАЄ УКРАЇНСЬКЕ СЕРЦЕ, ТОЙ ПЕВНО МАВ НАГОДУ ПІЙТИ ЗА НАРОДНИМИ КЛИЧАМИ І ЗРОБИТИ УКРАЇНСЬКОГО ДІДНА.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STEKIEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1914, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.
SUBSCRIPTION:
United States:
\$2.50 per year
\$1.00 per 6 months
\$0.60 per 4 months
\$0.30 per 3 months
Canada and foreign countries:
\$3.00 per year
\$1.20 per 6 months
\$0.80 per 4 months
\$0.40 per 3 months
Single copy 5 cents.
Sei kashy айну баряє платити ся 5 центів.
Agents:
SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Всі підписувачі і члени треба відносити на адресу "Свободи".
При доставці замовленої редакції додати гроші.
Число телефонів 4/3 Jersey City.

За всім відомим поштувати на "Свободу" редакція не відказує. — Рукописи не повертає ся.

3 біжучої хвили.

Серед хвиля злучених виходить на перш людські принасти. Як підчас походу являють ся перші робітники та кравці, серед замішаних людських до-бро, так підчас війни поминають ся перші недовільні, котрі зводять тоді осто-бисті порухи. Вони ніколи не доносять до влади на рівного брата, з котрим вони хочуть гинути за нї. Перед вла-стю оклеветують вони свого брата, не-лібо не би він був недовільним грома-дянином супроти держави. А що підчас війни не має часу докладно розбирати справи, тому часто терплять муки, взи-нати, заслані, а навіть і гратіть їх без-винні люди. Такого злочину до-пускають ся вироки суспільності, яких ми називаємо денунціантами, до-мешниками. На сім місці ми пересте-рюємо наших людей перед таким злочи-ном. Будемо людьми і в найтяжчих воєнних житті. Пам'ятаймо на засаду: „Не свадись ложно на ближнього твого“.

З другої сторони треба держати як-би за зубами і пильно стретати ся до-покиньки, ні будуть продовжувати своє ремесло. Вони будуть нарочно прово-кувати невинних людей. Коли вони не-гідно будуть ложно свідчити на свого брата, то нема ніякої ради, як віддати їх в руки законної влади безпечності. Уважайте, се те саме, що простий роз-бий. Тому іпроч з клеветою, особливо-лібо не свадись ложно на ближнього твого“.

Останні вісті з Петрограда доносять, що нове правительство Росії ухвали-ло із засідань 500 політичних засідань, яких заборонило із завовавання Росією земель. Треба догадувати ся, що в тім числі є найбільше Українці.

Останнє число чорносотенного „Сво-боду“ доносить, що в найкоротшій часі до Америки має приїхати з Росії партія гадальчих кашанчиків, і чиселом оть 3 до 5 чоловік, во главі ся товари-ства предсидати Народного Совета Прикарпатської Руси (тін предсидате-ля є обов'язаний халуп Духовичів — Ред. „Свободи“), призначених пов'яв-нених Маріаном Теофіловичем Гітш-кевичем“.

Отже: нова родість для американ-ських Українців. Приїжджайте „нові де-легати“, які подурять собі руку з швай-царським делегатом і разом візьмуть ся ширити кирило, родоз і наездити між українським громадянством в Аме-риці. Нехай жак українська суспіль-ність в Америці зверне на се шильну увагу!

Та сумніваємо ся, чи новим послан-цями найцвітає влада ся тут цю-будь путнього зробити. В Америці го-тові стрінути їх яксамо доля, як їх попередили — Лушка і Генева. Пер-ший з них від якого часу прова без-сладу, а другий зі вєтчим мислом повер-тати під царський покров, до Росто-ва над Доном (де й умер), відки тепер має приїхати господи Гітшкевич з компанією.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“ І ПРИД-НУЙТЕ ІЇ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИ-КІВ!

НАШІ ОБОВ'ЯЗКИ СУПРОТИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Стало ся те, чого можна було надати ся від кількох послідних місяців. Правительство і мрія Злучених Держав стали на воєнній стопі проти Ні-меччини. Українські Ізлучаї! Пам'ятайте про свої обов'язки супроти Вільної Землі Вашингтона, на який Ви знайшли захист і добробут. Пам'ятайте, що ми мусимо бути лояльними супроти-нашої прибраної Свобідної Вітчизни! Пам'ятайте, що Америка не була для нас мачою, а протиню: заопинувала ся на-ми немаче рідними дітьми! Пам'ятайте, що ми покинули старий край, бо там неволя і лансько-шляхотський канучи систав нам над головою і жандарм-ський багнет блищав нам перед очима. Ми приманували до Злучених Держав і відразу стали вільними і стрінули иршшу долю.

Пам'ятайте, Українці, що правительство, Злучених Держав вівало свій наріа, аби ратувати наших нещасних земляків, які в старім краю терплять страшу нуду. Правительство Злучених Держав, проголосуючи „Український День“, признало нас народом і дало джас, що на случай потреби вплине-ть ся о наш прав.

Українці! Пам'ятайте, що Вашим святим обов'язком є любити Свободу Америку і боронити славу американського прапора.

СТАВАЙМО ПІД ПРАПОР ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Америка находит ся в воєнній ста-ті з Німеччиною. Так ринув конгрес у Вашингтоні.

Се важка подія в історії Америки. Війна нарушити увесь порядок буден-ного життя великої держави. Може по-сний старі в Злучених Державх Амери-ка не буде такійсильний, як в європей-ських державах, та всетаки буде се-виминовий стан. Як заручені пороби-ти держава, покаже найбільша бу-дущість. Як відучу певно кожний го-рожаанин і кожний иний мешканець Америки. Тут розходять ся о забезпе-чення держави перед зовнішнім ворогом і тому обов'язком правительства є ужи-ти всіх средств, які воно має під ру-ками. Є се надзвичайні средства осто-рожливості, бо і надзвичайні відносини зашанували.

Ніхто з нас добровільно не хоче війни і не ми рипали про війну. Коли б ми навіть мали змогу рипати, то наш голос був би в меншості. Ми однаково мусили би йти за більшістю. Промо тому, що ми не є анархисти. Ми ухвалили лад і порядок в державі, в па-ртії, в організації. Всюди рипав біль-шість, а культурна меншість муси-ти чинити ся з волею більшості. Так і в тім випадку: Більшість представни-ків населення рішила війну і тому ми, як люди з розумом, мусимо піддати ся законному рішенню народних припоряд-ків. Коли би противили ся сій ухвалі, то що вони віддали? Тільки хіба, що вста-вили би себе на небезпечу та законні переследування. А таке становище було би що найменше нерозумним. Ми на-діємо ся, що всі наші люди зрозуміють положення і серед тяжких часів будуть руковдити ся холодним розумом.

Правительство виконує волю біль-шості населення. Воно обявляє робі-

ти без нім своїх найцінніших сил, аби забезпечити і край і всі народи Аме-рики перед ворогом. І правительство певно відкликне ся до всіх горожаан і всіх иних мешканців о поміч. І тут ми мусимо зрозуміти наш обов'язок. Ми є передісми жінці люди. Ми обявля-ємо ратувати своє життя і жист наших ро-дин. З життям треба по можності рату-вати і наш скромний масток. Коли пра-вительство має на цілі забезпечити всіх мешканців перед нападом зовніш-ного ворога, то обявляють тих мешкан-ців є поперти і дати поміч правитель-ству. Са поміч буде полагати в тім, що ми радо будемо слухати законних на-казів і розпорядків влади, а тим ми причинимо ся до скріплення ладу; а за-хованні карності і порядку є дуже важ-ке і потрібне в хвилях небезпечі. Такий розумний і конечний поступ ітну-ючи законам є підпорою законної влади.

Америка — се наша прибрана ві-тчизна. Дехто з нас жист тут іже горожа-нин, а дехто жист тимчасовий імігрант. Одні і другі знайшли тут, в новому краю, заробок, захист життя і в час війни, а дехто навіть добрий ся мастку. Коли ся нова вітчизна-дала нам те все, то ми з простого почуття відносини обявля-ють ся до неї, особливо в хвилях не-безпечі. Се, з тієї уваги „Горжались-ся своєю вітчизною“. І тому ми, Українці, обявляємо бути-лояльними до американського правительства до американ-ських законів і ставити разом солідари-за нашим президентом. Коли правитель-ство має до поміч, то ми маємо зложити на престолі нової вітчизни нашу жертву ієси наших найцінніших сил і спроможні. Так роблять усі горожаани ці-лого світа і так повинні зробити і ми, Українці.

Отже ставаймо під прапор свободної і щасливої Америки!

Мих. Грушевський.

ДЕЗЕРТИРАМ УКРАЇНЦІВ.

Кожний наріа, коли він жист і роз-визає ся, мусить мати ворога. Мисль воєнній війни, має також і внут-рішні. Внутрішній ворог наріа па-дає в природних синах, зрадинках, зародниках, ренегатах і т. п. Ко-жний жистий наріа має зрадинку, тому й не диво, що має іх також і наші українці.

Тих зрадинків ми краєме назвем дез-ертирами українства.

Жакуть, що підчас бою, підчас ру-ху військової лави нема нічого небезпе-чного, як малодушна утеча. Вітчас засуджує себе на неминучу смерть під наващою лави, — агіте полотанні, здавленні своїми, ітйаючи від смерті від чужих.

Дезертирам українства, розумієт ся, не грошати півка фіячана небезпе-ка, але морального виходу їм нема. По-дачу переднього лапуща, титтуть, ся обіти лави ріжнього роза, які скорше, ніж півнішню завернуту утлітку і зму-сять його йти з ними ашопа наперед в духовні походи, здобувати поціли на-ціонального розвою, національного жи-ття.

Утеча є не лише ооормна, ганебна малодушя. Вона є луста, безплодна і джерма.

Від себе не вітчімо! Одинці можуть відбити ся від народної роботи, від на-ціонального обявляю і від авдань, пригтованих їм переперним житєм народу. Але суспільність, громадинство

від них не вітчімо! І ті, що ооставля-ють яну народну роботу і ітйітнуть від неї — чи то одиниці чи цілими партіями — ті будуть свідками-сладчима до-кини свого життя, як дальше борет ся громада із бунних товаришів, ослабле-на іх утечею, іх дезертиством. Вони будуть багачі, які невідчі терплять борді, які лощ здобували побід без них — без дезертирів, утічаків, зрад-ників.

Свідки дезертирства перебува-ють український наріа в тисячолітній похід сво-го історичного життя! Кожний рад, о-слаблений таким дезертиством наче північній упушленню крові, народний ор-ганизм анова повертає до себе і даль-ше ставав до боротьби за своє істо-вство, своє життя, за свій розвиті! Тепе-р, в теперішній стадії українського жит-тя, щоб акнебууд дезертирство (хоч би-ло велике) могло його убити, довести до повного знищення, про се не можна й думати! Без шкоди народному житю, розумієт ся, не обійдеться ся. Кожде де-зертирство шиконить йому: чим біль-ше дезертирство, тим більша шкода.

Се однак не означає, що півкожний загалді народу. Нехай дезертири пам'ята-ють, що хоч і ослаблена через такі дальші упушення крові, хоч скалічена, українська нація така буде жист. Поли-шена й опущена тими дезертирами, „си-нами-вироками“, — як назвав 300 лі-тоту в своїм гірмі „Пілач“ Мел. Смо-рницький тодішнє покоління дезертирів, що кидали українську націю, атаким-

чим ся на вигоди польського жити — таки далше жист-мо.

І навіть в найгіршій ситуації, в ста-чоту бідного, здегенерованого, пере-дотого потомка великого, славног і бла-городного роду, — при сїм бідній пере-житку української народності оста-ли нас, не випросили ся до чужої хати, а остали ся такі на Україні, між укра-їнським народом, — зиставут ся вони на війні людські без народності, без ві-тчизни, без всего того, що дає чови-нові національний елемент, національ-не жисте. Нації не можна зівідувати, як ліквідувати се торговельну силку.

Дезертири підіуть собі, а наро-дність лишиє ся далше і без них. І будемо повними, що не пошкодять се народності, але більше пошкодять се дезертирство самим дезертирам.

ВОЄННА ПРОКЛЯМАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА.

Вашингтон, 6. чвітня. — Президент Вілсон видав нині проклямацію отього змісту:

З прицини, що конгрес Злучених Держав, виконуючи приналежну йому кон-ституційну владу, ухвалив нині спільну резо-люцію сенату і палати постоли, що між Злу-ченими Державами і щасливим німеч-ским правительством є отсім формально проголосованій воєнний стан, який зистав накинний Злученим Державам;

З прицини, що артикул 4667 поправле-них законів містить отсе:

Коли буде проголошена війна між Злучени-ми Державами і якою иншою державою або пра-вительством, або коли якась чужа держава або пра-вительство зробить або намієз або фактичний на-пад на територію Злучених Держав, перебува-ючі зброї або війм грозналі, і коли президент се пово публично проголосить, всі горожаани, піддані або приналежні до ворожої держави або ворожої приналежності, з усім від 14-ти і нисше, які находит ся в Злучених Державх і не стали горожааними, можуть бути арештовані, уведені, замкнені або яко ворожі чужинці віддані за-границю.

Президент має власть в котримусь з тих випадків через проклямацію або иний публичний спосіб обявити постанову, якою Злучені Держави будуть прудерувати ся супроти чужин-ців, котрі провинили ся, позати способи прику-сних заручень, якими вони мають поновити ся і в яких случаях зогляду на безпечність по-близь їх держави, не можна не покласти такої про способи усунути тих чужинців, котрим заручення були в Злучених Державх, а котрі вагають ся або не хочуть відєззати ся, як коли влади розпоряджає, які вказав за від-носини в інтересі публічного безпечності.

З прицини, що в артикулах 4668, 4669 і 4670 поправлених законів містить ся спільна постанову щодо ворожих чужин-ців.

Я, Вуаро Вілсон, президент Злучених Держав в Америці, подаю до відома всіх тих, до котрих се відносить ся, що між Злученими Державами і щасливим німеч-ским правительством істнує воєнний стан, і звертаю увагу всіх цивільних і військових чинників в Злучених Державх, аби покла-ли і пильно і ширю сповняти свої обявляю-ти з приводу воєнного стану, і визнаю всіх а-мериканських горожаан, аби вони в лояль-ності посвящали себе державі, котра від-початку свого істновання стояла на сторо-жі принципів свободи і справедливості, прудерували ся законами держави і згідно та охотно сповняли розпорядження, видані законодавчими властями, щоб довести війну до успішного кінця і осягнути пев-ний та справедливий мир.

Поступаючи на підставі наданої мені конституцією Злучених Держав повнова-жень і на підставі повисше наведених арти-кулів поправлених законів,

Оголошую і зарядкую, що становище Злучених Держав супроти осіб, в Німеч-чині уроджених, або горожаан, приналеж-них або підданих Німеччині, мужського пола від 14 літ і вніше, які перебувають в Злучених Державх, а які не стали горо-жааними і яких на підставі артикулів поправлених законів вважаєт ся ворожими чужинцями, повинно бути як слідує:

Всі ворожі чужинці є обявляні захо-вувати ся в Злучених Державх спокій-но і беретти ся перед всім злочинним супроти публічного безпечності і перед самим народом законної держави. В якій вській ворожій чинності, не давати жалких інформацій, поміч або підмоги ворогам Злучених Держав, прудерувати ся строго всім постановам, які президент ок-симо оголошує або півнішнє оголосити. Як довод ворожих чужинців будуть прудеру-вати ся законами, так довод будуть могли

інського народу і їх триномф на без-кровоий арені людського джасу.

А тим, що оставили свій наріа, у-тішні на легкій хліб вороти україн-ського народу — не буде части в тім війні. І коли не помандрували вони від нас, не випросили ся до чужої хати, а остали ся такі на Україні, між укра-їнським народом, — зиставут ся вони на війні людські без народності, без ві-тчизни, без всего того, що дає чови-нові національний елемент, національ-не жисте. Нації не можна зівідувати, як ліквідувати се торговельну силку.

Дезертири підіуть собі, а наро-дність лишиє ся далше і без них. І будемо повними, що не пошкодять се народності, але більше пошкодять се дезертирство самим дезертирам.

Всі горожаани Злучених Держав є обявля-ні захищати ся миром супроти таких во-рожих чужинців, котрі прудерувати ся за-конами, і з ними прикино обходити ся.

Всі ворожі чужинці, які не будуть захо-вувати ся так, як зього від них вимагаєт ся, будуть крім законного укарання ареш-товані і змущені до зложень запоруку або до опущення Злучених Держав.

Стрим видано на підставі ухвалені мені власті тієї приписи, які вказую за конен-ні з огляду на відносини і на охорону пу-блічного безпечності:

1. Ворожий чужинець не сміє ніколи і ніде мати в своїм посіданні пального о-ружжя або воєнних знарядів або іх частин, амуниці, запасних матеріалів.

2. Ворожий чужинець не сміє мати в своїм посіданні ані атіаки ані бездотного телеграфу, жалких сигнальних знарядів, шифрового письма, листів, книжок, доку-ментів, які писані або друковані шифрами.

3. Ціле майно ворожого чужинця, який допустити ся порушення наведених поста-нов, і арештований, буде конфісковане на власність Злучених Держав.

4. Ворожий чужинець не сміє зближа-ти ся на віддалені пів миль до кріпостей, таборів, арсеналів, воєнних доків, фабрик амуниці і иних воєнних матеріалів.

5. Ворожий чужинець не сміє ні в письмі ні в друку виступати проти пра-вительства або конгресу Злучених Держав, проти розпоряджень або політиків Злу-чених Держав або проти осіб, які стоять в службі армії, маринарів або в службі ці-лих військ.

6. Ворожий чужинець не сміє допуска-ти ся до розкриття ворожого чужинця проти Злу-чених Держав або давати інформації, під-могу або поміч ворогам Злучених Держав.

7. Ворожий чужинець не сміє перебу-вати в тіх місцевостях, в якій побуд та ворожих чужинців буде заборонений на підставі есенуального розпорядження з о-гляду на безпечність Злучених Держав.

8. Ворожий чужинець, коли презентує має щодо нього відповідну причину при-пустити, що він помає ворогові, та що його свободній побут становить небезпе-ка для публічного спокою і безпечності Злучених Держав, може бути змущений до побуту в визначеній місцевості, з якої не сміє без позволення відїжджати ся.

9. Ворожий чужинець не сміє відїзди-ти із Злучених Держав, не одержавши на се дозволу.

10. Жадному ворожому чужинцеві не вліяно відїздити в Злучених Державх ані до них приїздити, хіба під усливєм, що президент означить відповілі до зього місцевості.

11. Коли би вимагало злого потреби, во-рожий чужинці можуть бути приновлені до реєстрації.

12. Ворожий чужинець, про котрого можна припустити, що він помає або ду-має помагати ворогові, або що він, буди-чи на свободі, є небезпечний для публіч-ного спокою і безпечності, або що він має намір нарушити вилане президентом розпорядження або якийсь закон Злучених Держав, буде арештований і держаний в ув'язненні, а всі його товариші, призначені на те президентом.

Са проклямація і наведені в ній поста-новні мають примінене на землі і на морі, на континенті і на островах, які підляга-ють власті Злучених Держав.

Вуаро Вілсон.

НЕ МАЙТЕ

НІКОЛИ ГРОША, ВИДАНОГО НА ДОБРУ ГАЗЕТУ. ШИРА УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА — СЕ СОНЦЕ ДЛЯ НАШИХ ЛЮДИЯ. ТОМУ ЧИТАЙТЕ І ПРИС-НУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „Свободи“.

„Свобода“ не дорога, бо коштує:

НА РІК \$2.50 В РІСНІ Жерни Сім і за транзит: \$2.50 Гроші і замовлення треба шлати на адресу: Свобода, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

без вітчини" називають Чорни
ми...

Григорій Демінович
член 104 відділу У. П. Союзу

83 Grand Street, Jersey City, N. J. 07302

PHILIP WOLCZK, 1414 Wood St., Chicago, Ill.	10-12 AM. CROOKS PROSPECTOR NA. RI. MICHAEL KOZUR, 12 Locust St., Curtis

Година прийнята: від 9-ї рано до 8-ї веч. В неділі до 2-ї.

Добровольці України до свого краю
пішли з своїм дім і розпалити.
Горіли найбільші сіль України. Тільки
Поченом.

О, добровольці... Ти, котрий украї-
нська матір виплекала своєю груддю,
котрий вона своїм дітом і своїми сльо-
зами виховала, а злочинця вистави-
пер, що вони не знають своєї матері,
не знають свого вітчизни! Вони пішли
аж поспішати адвокатів...

А тих, котрі не зрозуміли про рідний
край, котрі знають свій народ, знають
свою вітчизну і борються із тих злих
батьків... налякають чорнокошів-
ми...

[illegible]

Сидішиць — зима не дозволяла підійти ще
горді крили?
Ріш до нас, за нами! — усе твоє
вже, і приляти, завітати гості весні: За
нами, ми — молоді, пліх в промені
бесіди — полюблю — бачити, показати,
як гинуть словарські хмари зими, як
сонце заглядає та радіє своє.

**НИКОЛАЙСЬКИЙ ПОЖИЖО, ЯКЩО МОЖНА
НАСЛІДИТИ В КИНОГАРНІ „СВОБОДА“:**

ДОПЛАЩА НУЖНА, або як варити і пачи. Ся
кинька є необхідна для кожної жінчини.
Ціна 75 цт.
УВІДНІТИ, мильовий. — Ціна 35 цт.
ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСКИЙ СЛОВАР.
Ціна \$2.00.
Портретів танюж великий світв мішкх кин-
иш. Пашіти на дерево.

„СВОБОДА“

14 Grand Street, Jersey City, N. J. 10722

[illegible][illegible]

Доброгодні Україна, де свого краю
гірше, ніж свої дім і рідні мати?
Ніскав, нахальний син України, Тарас
Шевченко!

О, добродішкко! Ти, котрих україн-
ська матір виплекала своєю груддю,
котрих воля своїм потом і своїми сло-
вами питає, ти, якісенькі, м'якенькі,
якщо ти вони не знають своєї матері,
не знають свого вітчизни! Воля підуть
аж поспішати влітати...

А ти, котрі не знаєш про рідний
край, котрі знають свій народ, знають
свою вітчизну і боронять її, тих дивин
своїх вітчизни, називають чорнокошми-
ми...

Кремль ініціює цю війну, щоб зберегти своє місце в Європі. Це означає, що Росія не тільки не відмовляється від своїх інтересів в Україні, але й намагається зберегти їх. Це означає, що Росія не тільки не відмовляється від своїх інтересів в Україні, але й намагається зберегти їх. Це означає, що Росія не тільки не відмовляється від своїх інтересів в Україні, але й намагається зберегти їх.

**НАСЛОВНИШ КНИЖКА, ЯКІ МОЖНА
НАСЛІДИ В КИТАРНИ "СВОБОДА":**

ДОКАЗАННЯ НУЖИ, або як варити і пачи. Са Книжка є необхідна для кожної жінчини. — Ціна ..... 75 цт.	да ГЕРВІН Сейма Сейма Сейма Сейма
УСТІПНИК. МІЛЬДЕРМА. — Ціна ..... 35 цт.	Сейма
ВЕЛИКИЙ УРАТАСНІС-АНГЛІСКИМ СЛОВАР. Ціна ..... \$2.00.	Сейма

Потрудьтесь також великий вибір інших кни-
жок. Пошліть на адресу:

"СВОБОДА".

Box Grand Street, Jersey City, N. J.

[illegible][illegible]

ПРИХОДИ:

Видат.	конт.	Видат.	конт.
255.	38.80	330.	107.29
256.	9.89	332.	25.05
258.	19.81	334.	10.13
259.	74.53	336.	88.94
261.	20.02	338.	182.61
262.	15.32	339.	48.42
263.	10.22	341.	38.93
270.	87.66	342.	57.48
273.	35.06	344.	15.53
274.	36.71	347.	18.50
276.	61.02	349.	33.03
277.	29.24	350.	56.32
278.	37.77	351.	19.05
282.	66.55	354.	52.70
283.	44.17	355.	37.67
286.	20.93	357.	19.22
288.	59.00	360.	55.16
290.	38.29	363.	57.07
291.	29.48	364.	20.87
292.	74.22	365.	48.27
293.	11.66	367.	43.55
295.	57.20	380.	70.66
296.	53.35	370.	48.00
300.	146.82	371.	30.11
301.	77.98	373.	9.68
303.	11.01	379.	90.00
305.	20.98	380.	18.38
308.	41.84	381.	11.50
314.	11.81	384.	65.75
315.	22.02	385.	17.84
316.	111.09	388.	56.42
317.	27.76	391.	32.61
318.	36.31	392.	9.93
321.	37.70	393.	21.98
322.	22.95	396.	30.64
323.	30.05	400.	39.60
324.	47.95	401.	22.18
326.	55.74	402.	12.66
Процент від моргечів		49.50	
Прихід друкарні		3,962.54	
Рент від дому У. Н. С.		30.00	
Спритський фонд по бл. п.:			
Третьої Теодор		888.89	
капрілок Зофія		183.34	
Разом		18,944.77	
РОЗХІД.			
Посмертне по бл. пам'яті:			
Геодор Циркот, від 10.		1,000.00	
Михайло Андрєвич, від 246		1,000.00	
Маріяна Луєвич, від 12		1,000.00	
Юфія Запрілок, від 318		250.00	
Олія Нечесна, від 37		500.00	
Дмитро Убогий, від 292		1,000.00	
Запомиги з фонду убогих:			
Михайло Мандичко, від 38.		100.00	
ван Вонко, від 330		25.00	
Петро Приставський, від 127		25.00	
Андрій Мушаків, від 207		75.00	
ван Бончук, від 7		25.00	
ван Дядич, від 18		25.00	
Петро Мисак, від 209.		50.00	
Іасиль Кохан, від 2		50.00	
Ізидор Андрєєвич, від 330		25.00	
Михайло Клим, від 379		25.00	
Петро Воляк, від 102		25.00	
Іосиф Оліярник, від 50		25.00	
Адміністративні видатки:			
Платня головних урядників		290.00	
Платня помішника		75.00	
Платня головного описника		65.00	
Рент за мареч		30.00	
Видатки офісові і адміністр.		350.68	
"Свобода" за мареч		945.77	
за грамоти членські		282.95	
Розходів друкарні		3,678.17	
За просвітній ціли		276.24	
Бонди (інвестиція готівки по- смертного фонду)		50,319.29	
за сурами франки		109.88	
за статеві файлери		218.50	
Виплата з фонду спритуального по бл. п. Семені Латинше- ським, від 233		80.00	
Разом		91,846.10	
ЗІСТАВЛЕННЯ.			
Готівка з кімцем лютого		207,207.20	
Прихід за март		18,944.77	
Разом прихід		226,151.97	
Розхід за март		91,846.10	
Готівка з кімцем марта		134,305.87	

_____

НАДЗВИЧАЙНІ УСЛУГИ

дає Український Народний Союз новим відділам, котрі зголосяться до організації в ЦЬВІТНИ, МАЮ і ЧЕРВНИ 1917 р. Користайтеся з нагоди і пишіть **сейчас на адресу:**
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

лікує без операції і без втрати часу. Повернувшись до роботи, і приграти собі здоров'я знову буде неважко.

ПОРАДИ ЛІКАРСЬКІ БЕЗПЛАТНІ.

DOCTOR LEWIS

719 SIXTH AVE., NEW YORK, N. Y.

нині 42-а 43-я. Урадує від 9-8 вечора; влітку з 10-го до 2-го. 21

ТОМУ НЕ ПИШИТЬ ДО МЕНЕ, БО НАВІТЬ НЕ БУДУ ВІДПОВІДАТИ.

Коли можливість надати Нью-Йорку, прислати до мене офіційне, а не особисте, має огляди і літературу, чи не менше, ніж 100 слів.

Dr. FLIPPEN, 208 W. 42nd St., NEW YORK, N. Y.

(околом 7-ої Експр.)

Урадує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечора; влітку і свята рано від 10-ої до 1-ої пополудні.

РЕВОЛЮЦІЯ

В РОСІЇ ВІД Р. 1861 АЖ ДО НАЙНОВІШИХ ПОДІЙ.

ПІД ТАКИМ ЗАГОЛОВКОМ ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА, В ЯКІЙ ОПИСАНО ЯК І КОЛИ ЗАЧАЛА СЯ РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ З ПОДКРИМ ДОКАДАНИХ ДАТ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА З ПЕРЕКЛАДОМ 20 ШИЛ. 50 ПРИМІРНИКІВ ЗА \$5.00. — ЗАМОВЛЯЙТЕ СКОРО, БО НАКАЛІ НЕВЕЛИКИЙ. НАЛЕЖИТЬСЯ ПРИСЛАЙТЕ В СТЕПСАХ. — АДРЕСУЙТЕ: UKRAINSKA KUTURNIA, 34 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

